

Obsah

Úvod 16

Politický a společenský vývoj Plzně 31

Politický a společenský vývoj 1788–1848 Tomáš Bernhardt 33

Tvář města 38
Obyvatelstvo 51
Národnostní poměry 63
Společnost 68
Významné úřady se sídlem v Plzni 75
Politické události 78
Školství 82
Hygiena, zdravotnictví, sociální péče 86

Politický a společenský vývoj 1848–1849 Tomáš Bernhardt 93

Politický a společenský vývoj 1850–1873/1875 Tomáš Bernhardt 105

Tvář města 106
Obyvatelstvo 113
Národnostní poměry 117
Společnost 123
Významné úřady se sídlem v Plzni 131
Politické události 144
Školství 153

Politický a společenský vývoj 1873/1875–1914 Tomáš Bernhardt, Anna Peřinová 157

Tvář města 158
Obyvatelstvo 175
Národnostní poměry 184
Společnost 187

Politické události	196		
Školství	228		
Hygiena a zdravotní poměry v Plzni 1850–1914			231
Plzeň v letech 1914–1918	<i>Karel Řeháček</i>		251
<hr/>			
Průběh mobilizace v Plzni	252		
Nasazení Plzeňanů na frontách Velké války			255
Válečná každodennost plzeňského obyvatelstva			258
Sociální dopady války na plzeňské obyvatelstvo			260
Odpor obyvatelstva proti válce a jejím dopadům			266
Vedení města v době války	270		
Na cestě k míru a samostatnosti	273		
Náboženský život	<i>Luděk Krčmář</i>		277
<hr/>			
Katolická církev	278		
Evangelické církve	283		
Židé	284		
Plzeň – posádkové město 1771–1918	<i>Miroslav Hus</i>		287
<hr/>			
Pěší pluk č. 35	288		
Ostatní vojenské útvary	292		
Bezpečnostní sbory	295		
Měštanské ozbrojené a uniformované sbory			296
Spolkový a společenský život, sport	<i>Jitka Janečková</i>		301
<hr/>			
Ke kořenům spolčování – ochrana a podpora			302
Mezi politikou a osvětou	304		
Plzeňské besedy, osvětové a vzdělávací spolky			306
Plzeňský Sokol	307		
Počátky plzeňského sportu	309		
Německé spolky	311		
Dámské spolky	312		
Dělnické spolky	313		
Hospodářský vývoj			323
<hr/>			
Průmysl, obchod, služby	<i>Karel Waska, Jan Hučka</i>		325
<hr/>			
Na cestě k průmyslovému centru 1788–1850			326
Plzeň průmyslová 1850–1918	339		

Škodovy závody *Ladislava Nohovcová* **381**

Waldsteinská strojírna	382	
Strojárna Emila Škody	385	
Škodovy závody, akciová společnost	393	
Předvečer první světové války a první světová válka	404	

Pivovarnictví v Plzni *Anna Peřinová* **413**

Měšťanský pivovar v Plzni – Plzeňský Prazdroj	417	
První plzeňský akciový pivovar – Gambrinus	430	
Plzeňský společenský pivovar – Prior	436	
Český plzeňský pivovar, akciová společnost v Plzni – Světovar	440	
Pivovar v Křimicích	445	

Urbanistický a architektonický vývoj města *Petr Domanický* **453**

Město v zahradách 1788–1850	454	
Rozvoj a vandalství 1851–1875	468	
Položení základů velkoměsta 1876–1890	477	
Doba velkých staveb 1891–1904	487	
Počátky velkorysé proměny města 1905–1918	506	

Výtvarné umění **535****Malířství** *Ivana Jonáková* **537**

Malíři v Plzni v první polovině 19. století	540	
Jan Herzog a František Sequens. Malířství v 50.–70. letech 19. století	543	
Národopisný žánr na Plzeňsku a Chodsku	548	
Poslední romantik Josef Mandl	552	
Malířská výzdoba novostaveb po roce 1900	553	
Mikoláš Aleš v Plzni 1892–1904	556	
Umělecký život v Plzni na přelomu století	558	
Umělecké sbírky	563	

Sochařství *Ivana Jonáková* **567**

Náhrobní plastika	568	
Plzeňské pomníky	573	
Sochařská výzdoba novostaveb na přelomu 19. století	578	

Fotografie v Plzni v letech 1839–1918 *Pavel Scheufler* **583**

Umělecké řemeslo v Plzni v 19. století *Jan Mergl* **599**

Literární život v Plzni **623**

Literární vývoj v období národního obrození *Viktor Viktora* **625**

Literární vývoj ve druhé polovině 19. století *Viktor Viktora* **641**

Nové tóny v plzeňské literatuře na počátku 20. století (1895–1918) *Dominik Mačas, Michal Jareš* **663**

Hudební život *Lenka Bočanová* **677**

Hudba na církevní půdě 679
Městská a vojenská hudba 683
Významná pěvecká sdružení 684
Koncertní život Plzně v 19. století 692
Hudba židovské komunity 698
Hudební divadlo 698
Hudba lidových vrstev 704
Významné osobnosti hudebního života 707

Divadlo *Vlasta Smoláková* **715**

Německé kočovné společnosti, čeští ochotníci a utrakvistické produkce před rokem 1832 716
Městské divadlo jako stagiona ve správě právovárečných měšťanů v období 1832–1856 720
Městské divadlo jako stagiona ve správě obecního zastupitelstva v období 1857–1865 726
Příklon k českému divadlu s nástupem Pavla Švandy ze Semčic v období 1865–1868 731
Švandův český monopol v městském divadle v konkurenci s novým Německým divadlem v období 1868–1875 734
Problémy s vedením české i německé scény v konfrontaci s Prahou v období 1875–1886 741
Profesionální divadlo v područí zábavy expandujícího města v období 1885–1889 747
Vendelín Budil a jeho kolegové v nouzi v období 1889–1895 750
Budilův nový nástup a pět celoročních sezon v období 1895–1900 754
Loučení se starým divadlem v direkcí Františka Trnky v období 1900–1902 a oživení ochotnických spolků 757
Nové městské divadlo a Budilova ředitelská éra v období 1902–1912 758
Nové divadlo za ředitele Karla Veverky v období 1912–1918 762
Oživená loutkářská tradice od osmdesátých let 19. století do roku 1918 764

Obrazová příloha **769**

Seznam citovaných pramenů a literatury **801**

Prameny 802
Literatura 806
Internetové zdroje 829

Seznam použitých zkratk **830**

Seznam vyobrazení **833**

Rejstříky **855**

Zeměpisný rejstřík 856
Osobní rejstřík 867
Předmětový rejstřík 887

O autorech **909**
